

EGYENSÚLY

Bokorünnepe

2017. febr. 25.

[Videó: Michael Grab](#)

Az imént látott videó adta elsősorban az ihletet ahhoz, amit most megosztok a testvéreimmel. Az egyensúlyról elsősre ezek jutnak eszembe: keljfeljancsi, bűgőcsiga, háromlábú szék, természeti törvények, harmónia, törekenység...

Az ember talán jobban is törekszik a biztonságra, mint az egyensúlyra. Hajlamosak vagyunk vélt biztonságérzetünk növelése érdekében túlzásokba esni. Túl sokat enni, túl sokat inni, túl sokat ruházkodni, túl sokat sportolni, túl sokat fogyókúrázni, túl sokat aggódni az egészségünkért. Az egyensúly keresése legfeljebb másod-harmadrendű dolog a legtöbb ember életében. Amolyan majd csak sikerül – nem túl lényeges – törekvés. A mi emberi világunk elsősorban kettőségekből, ellentétpárokból áll (hideg-meleg, édes-keserű, kedves-gonosz, lágy-kemény, gazdag-szegény). Ezeknek az ellentétpároknak a harmonikus arányát tekintjük elsősorban egyensúlynak.

A természetet megfigyelve is azt tapasztaljuk, hogy minden általunk vizsgált jelenség egy végső egyensúlyra törekszik, valamiféle nyugalmi állapotra. A jelenség végső helyzete, az általános tömegvonzás eredményeképp, egy nyugalmi állapotra törekvésként is leírható. A keljfeljancsi

egy idő után feszesen áll, a bűgőcsiga abba hagyja a pörgést, a tárgyak a föld középpontja felé tartanak, a kövek elaprózódnak és törekednek a minél mélyebben fekvő pontok felé.

Aztán ott egy ember, aki elkezdett a természet törvényeit kihasználva, ilyen elképesztően törekeny kőszobrokat alkotni, kiegyensúlyozni. Szinte úgy érezzük, hogy ezekre nem is igazak a természeti törvények, hogy ilyen nincs, ez lehetetlennek tűnik. Michael Grab, a kövek egymáson egyensúlyozásának nagymestere elmagyarázza, ő hogyan csinálja ezt:

"Ha a fizikai oldalát nézzük, az egyensúlyozás egyik legalapvetőbb feltétele az, hogy találjunk a háromlábú állványokhoz (tripodokhoz) hasonló részt a köveken. Minden kövön vannak kisebb-nagyobb repedések, bemélyedések, amelyek ilyen háromlábú állványhoz hasonlóan segítenek abban, hogy a kövek megálljanak egyenesen vagy bármilyen egyéb lehetséges szögben egymáshoz képest. Ahogy az ember a tapintás által közelebb kerül a kövekhez, úgy lehet egyre jobban észrevenni az egymáson elmozduló kövek közti legkisebb illeszkedési lehetőségeket is. A kényesebb egyensúlyi pontokban ilyenkor a milliméternél is kisebb illeszkedési pontokról beszélünk. Néhány egyensúlyi pont szinte a súlytalanság érzetét kelti, mert úgy tűnik, mintha a kövek csak alig érintkeznének. A háromlábú állványok (tripodok) megtalálásán alapuló fizikai vetületen túl létezik egy fontos nem fizikai rész is, amit azonban nehezebb szavakba önteni. Lényegében a meditációról van szó – illetve hívhatjuk ezt a

bennünk lévő csend vagy origó megtalálásának is. Néha az egyensúlyozás eléggé meg tudja terhelni az elménket és a türelmünket. Ilyenkor pont az a kihívás benne, hogy felülemelkedjünk a bennünk feltörő kétségeken. Ez egy élvezetes módja a relaxálásnak, a stressz elengedésének, a játéknak, az alkotásnak, a tanulásnak, miközben a saját határaitam feszegetem és fürdözöm a végtelen lehetőségekben..."

Az alkotó eredetileg fotóművész, aki elkezdett ezzel játszani. Van Magyarországon is követője, az óbudai Kánya Tamás a Római-parti kőszobraitól esetleg halottatok is már. „Land-art”-nak, tájművészetnek nevezik ezt a művészeti irányzatot.

De térjünk is vissza az alapkérdésünkhöz. Miért van mégis az emberben egy igény arra, hogy ilyen törekeny, sérülékeny dolgokat alkosson, hogy ilyen módon legyőzve a gravitációt az ég felé törekedjen, egyensúlyt teremtsen. Vajon a művész miért utal az ilyen fizikai magyarázatokon túl a meditációra, a belső hangra? Miért kell felülemelkedni ehhez a hétköznapi rutinon? Nincs ebben valami Teremtőre mutató erő, amely vonz bennünket, hogy kitörjünk a hétköznapi malomkerékből és elkezdjük a Teremtő Istenre figyelve egyensúlyokat keresni? Mi ebben az Isten szerepe? Miért próbál minket kihívások elé állítani, kizökkenteni a biztosból, amit ismerünk, hogy magasabb szinten is keressünk?

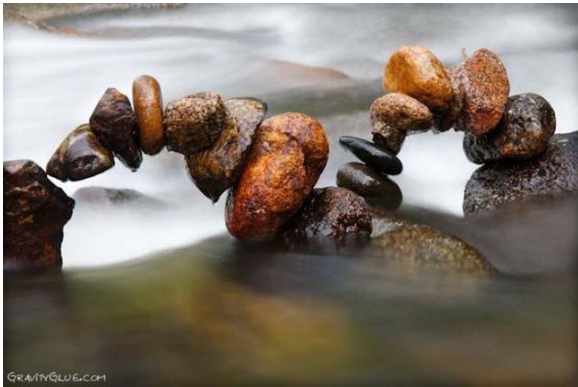
Isten talán, mint egy láthatatlan mágnes, vonzerőt gyakorol ránk, és csak rajtunk fordul, hogy csetlünk-botlunk az önmagunk biztonságos kettősségeiben, vagy kinyitjuk a szívünket, lelkünket, szellemünket és nyitottakká válunk bevonzani az ő erejét. Ennek persze meg vannak a kockázatai, hiszen ha nem adunk rá választ és bent ragadunk a földi létezés biztonságos langymelegébe, akkor bár létezzünk, de vajon szebb lett-e világ ettől?

Egy korábbi dolgozatomban találtam egy jó meghatározást arra, hogy miért van értelme élni: „Az emberi élet értelme talán a kozmikus tudatba illesztve határozható meg. Az emberi életnek akkor és csak akkor van valamiféle haszna, ha a világmindenségnek, mint egésznek a benső értéke nagyobbá válik azáltal, hogy az emberi cselekedetek és tapasztalatok megtörténtek, mint amekkora akkor volna, ha minden más tényező változatlansága mellett ezek a cselekedetek és tapasztalatok sohasem történtek volna meg.”

Tehát ha választ adunk Isten vonzására, akkor bízhatunk abban, hogy a világmindenség benső értéke nagyobbá vált általunk. Viszont ez egy törekenységet magával hordozó állapot. Ezért újra, meg újra dolgozni kell. Az égre törő kavicsszobrainkat folyamatosan ápolnunk és újjáépítenünk kell. Nem használhatunk cementet, hogy állandósítsuk ezt az állapotot. A szél fúj, a folyó árad, és bármikor elfújhatja, elmoshatja bármelyik remekművünket is. A test-lélekszellelem egyensúlya kell ahhoz, hogy ezt újra, meg újra fel tudjuk vállalni, nap mint nap, neki tudjunk állni a megőrzésnek, az építésnek.

Isten nem rajong az ellentétek mintájára épülő kétpólusú világerért, ő közösséget akar önmagával és velünk is, ő egyszerre akar bent és kívül lenni, elkülönülni, de ugyanakkor együttműködni, valamiféle hármasságra akar kerülni velünk is. Isten meg akar nyilvánulni, közölni akarja önmagát, a terveit velünk. Egyrészt a gondolatokon, eszméken keresztül tanít és ismertet meg a világgal. Másrészt az érzelmeinken keresztül, a lelkünket igénybe véve próbálja a szeretetünket, ragaszkodásunkat elérni, örömet, igazságot és szeretet adó tapasztalatainkon keresztül próbál közel kerülni hozzánk. Találékony abban is, hogy új és új próbálkozásokon keresztül is ugyanazt a képet villantja elénk. A fizikai, biológiai törvényszerűségek, rendszerek azt mutatják, hogy minden összefügg mindennel, valami hatalmas rendet tapasztalunk, teljesen mindegy, hogy az atomfizika kicsiny kvantumrészecskéit vagy a világegyetem kölcsönhatásait, vagy egy kicsiny sejtünk működését vagy egy élőlény komplex

működését vizsgáljuk. Azt tapasztaljuk, hogy mintha minden hasonlítana mindenre, az élettelen dolgok éppúgy, mint az élők, mintha organikus kölcsönhatásban élne minden, ami körülvesz. Mintha minden Isten képére lenne teremtve, mintha Isten semmitől és senkitől sem különülne el. A tapasztalt világunk egység, az Istennel, az emberrel, az élő és élettelen dolgokkal. Ugyanakkor ez pontosan azt jelenti, hogy semmi sem állandó, ha mindenben Isten ott van, akkor Isten a változás maga, a nagy egyensúlyozó, az adott pillanatban odaigazítja önmagát a pillanat tapasztalt valóságához, azért alkalmazkodik, hogy be tudjuk őt fogadni újra és újra. Tehát bármilyen furcsán is hangzik, az időtlen, a végtelen Isten a teremtményein keresztül úgy mutatkozik meg, jelenik meg, mintha volna ideje, és eleje és vége, mintha a változás volna a léte és nem az állandóság. Istennek a teremtéssel az is célja volt, hogy belekerüljön a teremtett világ anyagi, időbeli, romlékony világába, hogy ez által eszközévé váljon a változásnak, a fejlődésnek, az egyensúlynak. Az időtlenségben, a változatlanság világában nem lehet semmit sem tenni, nincs elmozdulás, nincs se előre, sem visszafejlődés. Úgy szerette Isten a világot, hogy feláldozta benne önmagát, kockáztatta, hogy ezeket az isteni erőforrásokat, akár nemes, akár nemtelen célokra felhasználjuk. *„Szeressétek ellenségeiteket, imádkozzatok üldözőitekért, hogy mennybéli Atyátok fiaivá lehessetek, mert ő napját rosszakra is, jókra is felhossa, esőt ad igazságosoknak is, hamisaknak is.”* (Máté 5,44-45).

Isten annyira szeret minket, hogy szabaddá tesz bennünket, miféle egyensúlyra törekszünk. Statikus egyensúlyra, amihez elegendő a fizikai törvények ismerete és használata, vagy pedig dinamikus egyensúlyra, amihez szükség van hármasságokra, embertársainkra, kölcsönhatásokra, változásokra. Itt már nem beszélhetünk porszem létről, itt minden apró kavicsnak is döntő szerepe van, lehet, hogy ő tartja egyensúlyban a felette levő hatalmas kősziklát, ő adja a három lábat, amitől a másik is egyen-

súlyba kerül. Például a kavicsidas képen is, minden egyes kis kavics a legfontosabb, nélküle összeomlik az egész. Mindenki egyenlő felelősséget hordoz, ha bármelyik kavics lemond a feszülésről, összeomlik a híd, és mindenkit magával ragad az áradat.

Drága Teremtőm, köszönöm a tanításodat, hogy megmutattad nekünk, hogy össze kell kapaszkodnunk, türelmes kockázatvállalókká kell válnunk, hogy szebb legyen a világmindenség általunk, hogy egyensúlyunk bár törekeny, de mégis biztos lehet, ha minél több ponton tudunk hármasságra törekedni veled, és testvérbarátainkkal. Ámen.

*Áts András elmélkedése
elhangzott 2017. február 25-én,
a Kőbányai Újhegyi Közösségi Házban rendezett
Bokorünnepen*